

Warszawa w latach 1945-1980 w wybranych utworach prozy polskiej

Streszczenie:

„Warszawa, która po wojnie znajduje tak liczne i różne reprezentacje tekstowe, jako przedmiot literackich praktyk odznacza się swoistą potencjalnością. Dopuszcza wiele możliwości artystycznego opracowania, ale za wysoką cenę – nie umożliwia uchwycenia swej esencji, zamknięcia w określonym „porządku” (jedynym, jaki dopuszcza, jest mit, który z natury rzeczy unika dosłowności...). Istota polskiej stolicy pozostaje więc niepochwytana – tkwi w różnicach, będących sekretem jej piękna i odrębności” – przekonuje Prachnio w zakończeniu rozprawy „Warszawa w latach 1945-1980 w wybranych utworach prozy polskiej”. W doktoracie badacz przybliżył formy ogólne nadawane stolicy w wybranych utworach prozatorskich – zachęcając do zdefiniowania ich w ramach wypracowanej koncepcji „przestrzeni potencjalnej” – rekonstruuje wybrane przedstawienia Warszawy w powieściach, a także myślenie pisarzy o problemach związanych z zamieszkiwaniem powojennego miasta. Ze względu na różnorodność podejmowanej problematyki (np. recepcja i socjologia nauki, żałoba, związki władzy i przestrzeni, etyka, mitologia, moda) oraz odrębność poetyk autorskich propozycje metodologiczne w każdym z rozdziałów pracy są inne; stanowią konstrukcje złożone, składające się zarówno z narzędzi dostępnych na gruncie badań spacjiologicznych, jak i z teorii czy metafor interpretacyjnych, które dotychczas nie były z tymi badaniami łączone. Rozprawa – widziana jako całość – tworzy zarazem pewną opowieść o kształtowaniu się kluczowych fragmentów stolicy, stanowiących współcześnie cywilizacyjne otoczenie dla prawie dwóch milionów ludzi.